

II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG HATÁROZATA

262/02/COL

(2002. december 18.)

az átállási költségekhez kapcsolódó állami támogatások vizsgálati módszertanára vonatkozó új iránymutatások bevezetésével az állami támogatások anyagi jogi és eljárásjogi szabályainak harmincötödik alkalommal történő módosításáról

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

TEKINTETTEL az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra ⁽¹⁾ és különösen annak 61–63. cikkére,

TEKINTETTEL az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽²⁾ és különösen annak 24. cikkére és 3. jegyzőkönyvének 1. cikkére,

MIVEL a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 24. cikke értelmében az állami támogatások tekintetében az EFTA Felügyeleti Hatósága fogatosítja az EGT-megállapodást,

MIVEL a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság értesítéseket vagy iránymutatásokat bocsát ki az EGT-megállapodásban foglalt ügyekben, amennyiben erről az EGT-megállapodás vagy a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás kifejezetten rendelkezik, vagy az EFTA Felügyeleti Hatóság szükségesnek ítéli,

EMLÉKEZTETVE az állami támogatás anyagi jogi és eljárásjogi szabályaira ⁽³⁾, amelyeket az EFTA Felügyeleti Hatóság 1994. január 19-én fogadott el ⁽⁴⁾;

MIVEL az Európai Bizottság 2001. július 26-án közleményt fogadott el a villamosenergia-ágazat átállási költségeihez kapcsolódó állami támogatások vizsgálatára vonatkozó elvek meghatározásáról ⁽⁵⁾,

MIVEL ez a közlemény az Európai Gazdasági Térséget is érinti,

MIVEL az egész Európai Gazdasági Térségben biztosítani kell az EGT állami támogatási szabályainak egységes alkalmazását,

MIVEL az EGT-megállapodás XV. mellékletének végén található „ÁLTALÁNOS” fejezet II. pontja értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóságnak az egyenlő versenyfeltételek fenntartása érdekében a Bizottsággal folytatott konzultáció után olyan jogi aktusokat kell elfogadnia, amelyek megfelelnek az EK-Bizottságnál elfogadott jogi aktusoknak,

⁽¹⁾ A továbbiakban: EGT-megállapodás.

⁽²⁾ A továbbiakban: Felügyeleti és Bírósági Megállapodás.

⁽³⁾ A továbbiakban: állami támogatásokról szóló iránymutatások.

⁽⁴⁾ Első közzététel: HL L 231., 1994.9.3., 32. EGT-kiegészítés.

⁽⁵⁾ A közlemény megtalálható a Bizottság alábbi internetes oldalán:

http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs/en.pdf

AZ EURÓPAI Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy az EFTA Felügyeleti Hatóság e tárgyban 2001. október 19-én többoldalú találkozókon konzultált az EFTA-államokkal,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. Az állami támogatásokról szóló iránymutatások új, 21. fejezettel egészülnek ki, amelynek címe *Az átállási költségekhez kapcsolódó állami támogatások vizsgálatának módszertana*. Az új fejezet szövege e határozat I. mellékletében található.
2. Az EFTA-államokat levélben kell értesíteni a módosításról, elküldve nekik a határozat és az I. melléklet egy példányát. Az EFTA-államokat fel kell kérni, hogy az értesítéstől számított 20 munkanapon belül jelezzék, egyetértenek-e az I. mellékletben javasolt megfelelő intézkedéssel (a 21.4. pont (5) bekezdésének c) pontjában szereplő beszámolási kötelezettség).
3. Az Európai Bizottságot az EGT-megállapodás 27. jegyzőkönyvének d) pontja szerint e határozat és az I. melléklet egy példányának elküldésével kell tájékoztatni.
4. Amennyiben az EFTA-államok jelezték, hogy egyetértenek a megfelelő intézkedésekkel, a határozatot és vele együtt az I. mellékletet közzé kell tenni az *Európai Közösségek Hivatalos Lapja* EGT-re vonatkozó részében és EGT-kiegészítésében.
5. A határozat angol nyelvű szövege hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2002. december 18-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Einar M. BULL
az elnök

Hannes HAFSTEIN
bizottsági testületi tag

MELLÉKLET

„21. AZ ÁTÁLLÁSI KÖLTSÉGEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK VIZSGÁLATÁNAK MÓDSZERTANA

21.1. BEVEZETÉS

- (1) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1996. december 19-i 96/92/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az irányelv vagy a 96/92/EK irányelv) meghatározta azokat az elveket, amelyek meghatározzák az európai villamosenergia-ágazat verseny előtti megnyitását.
- (2) Ezt az irányelvet a 168/1999 EGT-vegyesbizottsági határozat ⁽²⁾ belefoglalta az EGT-megállapodásba is.
- (3) Az erősen korlátozott versenyről a valódi EGT-szintű versenyre való fokozatos áttérést elfogadható gazdasági körülmények között kell véghezvinni, figyelembe véve a villamosenergia-ágazatra jellemző sajátosságokat. Ezt a szempontot magának az irányelvnek a szövege is kiemeli.
- (4) Mivel az EFTA-államoknak egyedileg kell megbirkózniuk különféle helyzetekkel, az irányelv 24. cikke lehetővé teszi, hogy az irányelv egyes rendelkezéseinek alkalmazását átmeneti időszakra elhalasszák. A 24. cikkben meghatározott eltérések nem vonatkoznak azokra az állami támogatási mechanizmusokra, amelyek lehetővé teszik a villamosenergia-vállalkozások számára a verseny bevezetéséhez kedvező körülmények között való alkalmazkodást.
- (5) Ezen iránymutatások célja annak tisztázása, hogy a Hatóság a 96/92/EK irányelvre figyelemmel hogyan kívánja alkalmazni az ilyen állami támogatásokra az EGT-megállapodás szabályait. Ezek az iránymutatások nem érintik a más ide vonatkozó keretszabályokból, iránymutatásokból és értesítésekből származó állami támogatási szabályokat. A Hatóság tehát például a regionális támogatást és a környezetvédelmi támogatást továbbra is a megfelelő iránymutatások szerint engedélyezi. Azok a támogatások pedig, amelyeket az EGT-megállapodás 61. cikke alapján nem lehet engedélyezni, adott esetben továbbra is megvizsgálhatók lesznek az EGT-megállapodás 59. cikkének (2) bekezdése alapján.

21.2. AZ ÁTMENETI INTÉZKEDÉSEK ÉS AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK

- (1) Az 1999. november 26-i 168/1999 EGT-vegyesbizottsági határozat 1. cikkének i) pontjával kiigazított 96/92/EK irányelv 24. cikke szerint a Hatóság átmeneti intézkedéseket engedélyezhet az irányelvtől való eltérésre ⁽³⁾:

»Azok az EFTA-államok, amelyekben az 1999. november 26-i 168/1999 EGT-vegyesbizottsági határozat hatálybalépése előtt nyújtott kötelezettségvállalásokat vagy üzemeltetési garanciákat ezen határozat rendelkezései következtében nem lehet betartani, a 24. cikk (1) és (2) bekezdése alapján átmeneti szabályozást kérhetnek. Az átmeneti időszakra vonatkozó kérelmeket az EFTA Felügyeleti Hatóságnak legkésőbb hat hónappal az 1999. november 26-i 168/1999 EGT-vegyesbizottsági határozat hatálybalépése után kell bejelenteni.«

- (2) A jelenlegi helyzetet figyelembe véve a Hatóság úgy véli, hogy csak akkor hozhat a 24. cikk értelmében határozatot átmeneti időszakról, ha előzőleg bebizonyosodott, hogy az EFTA-tagállamok által e cikk szerint bejelentett intézkedések nem férnek össze az irányelv IV., V., VI. és VII. fejezetében meghatározott rendelkezésekkel. Az irányelv 24. cikke szerint a rendelkezésektől való eltérést egyedül a Hatóság engedélyezheti.
- (3) Ennek megfelelően amennyiben valamely EFTA-állam a 168/1999 határozat következtében be nem tartható kötelezettségvállalások és garanciák költségeinek ellensúlyozására egy alapon keresztül járulérendszer vezet be, erre az intézkedésre a Hatóság a 96/92/EK irányelv 24. cikke szerint nem adhat átmeneti időszakot engedélyező határozatot; az ilyen intézkedéshez nem szükséges az irányelv vonatkozó fejezetei alóli eltérés. Másrészt állami támogatást jelenthet az EGT-megállapodás 61. cikke és az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve értelmében.

⁽¹⁾ HL L 27., 1997.1.30., 20. o.

⁽²⁾ HL L 61., 2001.3.1., 23. o. és 11. EGT-kiegészítés, 2001.3.1., 221. o.

⁽³⁾ A 168/1999 határozat 3. cikke így szól: »Ez a határozat 1999. november 27-én lép hatályba, amennyiben az EGT-Vegyesbizottság a Megállapodás 103. cikkének (1) bekezdése szerinti minden értesítést megkapott.«

- (4) Ezen iránymutatás célja, hogy megmutassa, hogy a Hatóság hogyan kívánja alkalmazni az EGT-megállapodás állami támogatási szabályait a 168/1999 határozat következtében be nem tartható kötelezettségvállalások és garanciák költségeinek ellensúlyozására nyújtott támogatási intézkedések esetén. Az iránymutatások nem vonatkoznak azokra az intézkedésekre, amelyek az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében nem minősülnek állami támogatásnak.

21.3. A TÁMOGATHATÓ ÁTÁLLÁSI KÖLTSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

- (1) Az ilyen kötelezettségvállalásokat vagy üzemeltetési garanciákat általában »átállási költségnek« nevezükk. A valóságban számos formában előfordulhatnak: hosszú távú adásvételi szerződések, kifejezett vagy hallgatóságos értékesítési garanciával vállalt beruházások, a rendes tevékenységi körön kívül vállalt beruházások stb. Az ilyen kötelezettségvállalások vagy garanciák akkor minősülhetnek a Hatóság által is elismert támogatható átállási költségeknek, ha megfelelnek az alábbi feltételeknek:

- (a) Az átállási költségeknek számító »kötelezettségvállalások vagy üzemeltetési garanciák« 1999. november 27., azaz a 168/1999 határozat hatálybalépése előtt jöttek létre.
- (b) Az ilyen kötelezettségvállalások vagy garanciák meglétét és érvényességét a megfelelő jogi és szerződéses rendelkezésekre és a létrejöttük törvényi összefüggéseire figyelemmel kell igazolni.
- (c) Fennáll annak a veszélye, hogy a 96/92/EK irányelv rendelkezéseinek következtében a kötelezettségvállalásokat vagy üzemeltetési garanciákat nem tartják be. Tehát akkor minősülhetnek a kötelezettségvállalások vagy garanciák átállási költségnek, ha az irányelv hatásai következtében gazdaságtalanná válnak, és jelentősen befolyásolják az érintett vállalkozás versenyképességét. A vállalkozásnak egyebek között könyvelési tételekkel (pl. rendelkezések) kell kimutatnia a kötelezettségvállalás vagy garancia várható hatását.

Amennyiben a szóban forgó kötelezettségvállalás vagy garancia következtében – és támogatás vagy átmeneti intézkedések hiányában – veszélyben forog a vállalkozás életképessége, a kötelezettségvállalás vagy a garancia megfelel a megelőző bekezdésben megállapított feltételeknek.

Az ilyen kötelezettségvállalások vagy garanciák hatását az érintett vállalkozások versenyképességére vagy életképességére összevontan kell megvizsgálni. Ahhoz, hogy egy kötelezettségvállalás vagy garancia átállási költségnek minősüljön, szükséges, hogy ok-okozati összefüggés legyen megállapítható a 168/1999 határozat hatálybalépése és aközött, hogy az érintett vállalkozás nehezen tudja betartani vagy biztosítani az ilyen kötelezettségvállalásokat vagy garanciákat. Az ilyen ok-okozati összefüggés megállapítása során a Hatóság figyelembe veszi az érintett vállalkozást sújtó villamosenergia-árcsökkenést vagy a piaci részesedés elvesztését. Nem minősülnek átállási költségnek azok a kötelezettségvállalások vagy garanciák, amelyeket a 168/1999 határozat hatálybalépésétől függetlenül nem lehet betartani.

- (d) A kötelezettségvállalásoknak vagy garanciáknak visszavonhatatlanoknak kell lenniük. Amennyiben egy vállalkozás fizetés ellenében visszavonhatja vagy módosíthatja az ilyen kötelezettségvállalásokat vagy garanciákat, ezt a támogatható átállási költségek kiszámításánál figyelembe kell venni.
- (e) Azok a kötelezettségvállalások vagy garanciák, amelyek egyazon csoporthoz tartozó vállalkozásokat kötnek össze, nem tekinthetők átállási költségeknek.
- (f) Az átállási költségek az adott kötelezettségvállalások vagy garanciák alapján ténylegesen befektetett, kifizetett vagy fizetendő összegeknek megfelelő gazdasági költségek: átalányszámítás tehát csak abban az esetben fogadható el, ha az bizonyítottan tükrözi a gazdasági valóságot.
- (g) Az átállási költségekhez nem számítható be a kötelezettségvállalásokhoz vagy garanciákhoz kapcsolódó bevétel, haszon vagy hozzáadott érték.
- (h) Az átállási költségekhez nem számítható be semmilyen, a vonatkozó eszközök tekintetében kifizetett vagy fizetendő támogatás. Amennyiben egy kötelezettségvállalás vagy üzemeltetési garancia állami támogatással támogatott beruházásra vonatkozik, a támogatás értékét le kell vonni a kötelezettségvállalásból vagy garanciából származó átállási költségekből.

- (i) Amennyiben a 168/1999 határozat következtében a kötelezettségvállalások vagy garanciák betartása nehézségekbe ütközik, és emiatt átállási költségek merülnek fel, a támogatható átállási költségek kiszámítása során figyelembe kell venni a nemzeti és közösségi villamosenergia-piacokon fennálló gazdasági és versenyfeltételek tényleges időbeli változását. Amennyiben tehát a kötelezettségvállalások vagy garanciák a villamosenergia-árak várható esése miatt minősülhetnek átállási költségeknek, az átállási költségek kiszámítása során figyelembe kell venni a villamosenergia-árak tényleges mozgását.
- (j) Nem adhatnak okot átállási költségekre a 168/1999 határozat nemzeti jogba történő átültetése előtt leírt költségek. Azonban megfelelhetnek az átállási költségeknek az olyan rendelkezések vagy az érintett vállalkozás mérlegében feltüntetett eszközökre vonatkozó értékcsökkenések, amelyeknek kifejezett célja a határozat várható hatásainak figyelembevétele.
- (k) A támogatható átállási költségek nem haladhatják meg az ahhoz szükséges minimális szintet, hogy az érintett vállalkozás továbbra is betarthassa a 168/1999 határozattal kétségbe vont ⁽¹⁾ kötelezettségvállalásokat vagy garanciákat, vagy biztosíthassa az azoknak való megfelelést. Következésképpen kiszámításuk során az érintett vállalkozás szempontjából (támogatás nélkül) leggazdaságosabb megoldást kell figyelembe venni. Ez többek között jelentheti az átállási költségekre okot adó kötelezettségvállalások vagy garanciák megszüntetését is, vagy az átállási költségekre okot adó eszközök részbeni vagy teljes megszüntetését (amennyiben ez nem ellentétes maguknak a kötelezettségvállalásoknak vagy garanciáknak az elveivel).
- (l) E módszertan értelmében nem minősülhetnek támogatható átállási költségeknél azok a költségek, amelyeket egy adott vállalkozásnak az irányelv 26. cikkében jelzett határidőn (2006. november 26.) túl kell viselnie ⁽²⁾. Azonban amennyiben szükségesnek tűnik, a Hatóság a kellő időben figyelembe vehet ilyen kötelezettségvállalásokat vagy garanciákat, és adott esetben a közös villamosenergia-piac megnyitásának következő szakaszában támogatható átállási költségeknek tekintheti azokat.
- (m) Amennyiben egy EFTA-állam a 168/1999 EGT-vegyesbizottsági határozatban előírtól gyorsabban nyitja meg piacát, a Hatóság támogatható átállási költségnek tekintheti e módszertan szerint azokat a költségeket, amelyeket egyes vállalkozásoknak az irányelv 26. cikkében jelzett idő után kell viselniük, amennyiben az ilyen költség a fenti 21.3 szakasz a)–l) pontjának megfelelő kötelezettségvállalásokból vagy garanciákból származik, feltéve, hogy ezek időtartama nem lépi túl 2010. december 31-ét.

21.4. AZ ÁTÁLLÁSI KÖLTSÉGEK ÉS AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK

- (1) Az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdésében foglalt általános elv szerint tilos az állami támogatás. Azonban a cikk (2) és (3) bekezdése ettől az általános szabálytól néhány eltérésről rendelkezik. Továbbá az EGT-megállapodás 59. cikke (2) bekezdése szerint »az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások« olyan mértékben tartoznak az EGT-megállapodás szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelmet ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes a szerződő felek érdekeivel.
- (2) Az ezen irányelvben meghatározott támogatható átállási költségeknek megfelelő állami támogatás célja, hogy megkönnyítse a villamosenergia-vállalkozások átállítását a villamos energia versenyző piacára. A Hatóság olyan mértékben egyezhet bele az ilyen támogatásba, amennyiben az ellensúlyozza a verseny torzulását azáltal, hogy hozzájárul azon közös cél eléréséhez, amelyet a piaci erők nem tudtak elérni. A villamosenergia-vállalkozások számára a nagymértékben zárt piacról a részben liberalizált piacra való átállást megkönnyítő támogatás nem jelenthet a közös érdekekkel ellentétes versenytorzulást, mivel időben és hatásában korlátozott, és mivel a villamosenergia-piac liberalizációja az EGT-piac általános érdeke, és kiegészíti a belső piac létrehozására irányuló lépéseket. A Hatóság továbbá azon a nézetten van, hogy az átállási költségekre nyújtott támogatás lehetővé teszi, hogy a villamosenergia-vállalkozások csökkentsék a jelentős kötelezettségvállalásaikhoz vagy beruházásaikhoz kapcsolódó kockázatokat, és így ösztönözheti őket arra, hogy hosszú távon fenntartsák beruházásaikat. Végül az átállási költségek kompenzációja nélkül nagyobb lenne annak a kockázata, hogy az érintett vállalkozás teljes egészében a végfogyasztókra hárítaná a gazdaságtalan kötelezettségvállalás vagy garancia költségét.

⁽¹⁾ Hosszú távú értékesítési vagy vételi szerződés esetén tehát az átállási költségeket úgy kell kiszámolni, hogy össze kell hasonlítani azokkal a feltételekkel, amelyekkel egy liberalizált piacon, minden más feltétel változatlansága mellett a vállalkozás rendszeresen képes lett volna értékesíteni vagy beszerezni az érintett terméket.

⁽²⁾ Úgy kell értelmezni, hogy azok a beruházások, amelyek nem téríthetők vissza, vagy gazdaságilag nem életképesek a villamos energia belső piacának liberalizációja következtében, e módszer értelmében átállási költségeknek minősülhetnek, beleértve azokat az eseteket, amelyek elvileg meghosszabbítandók 2006 után is. Továbbá indokolt esetben támogatható átállási költségnek minősülhetnek e módszertan szerint azok a kötelezettségvállalások vagy garanciák, amelyeket 2006. november 26. után is mindenképpen be kell tartani, mert ennek hiányában komoly veszélybe kerül a környezetvédelem, a közbiztonság, a dolgozók szociális védelme vagy a villamosenergia-hálózat biztonsága.

- (3) Más liberalizált piacokhoz képest a villamosenergia-piaci átállási költségeket kompenzáló támogatást indokolhatja az is, hogy a villamosenergia-piac liberalizációját nem kíséri sem gyorsabb technológiai fejlődés, sem megnövekedett kereslet, és a környezetvédelem, az ellátás biztonsága és az EGT-országok gazdaságának zökkenőmentes működése szempontjából aligha képzelhető el, hogy az állami támogatás megfontolásával a Hatóság addig várjon, amíg a villamosenergia-vállalkozások nehézségekkel találják magukat szemben.
- (4) Mindezek alapján a Hatóság azon a véleményen van, hogy az átállási költségek ellensúlyozására nyújtott támogatásra rendszeren eltérés alkalmazható az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján, amennyiben megkönnyíti bizonyos gazdasági tevékenységek fejlődését anélkül, hogy a közös érdekekkel ellentétes mértékben hátrányosan befolyásolná a kereskedelmi feltételeket.
- (5) A Hatóság az EGT állami támogatási rendelkezéseiről szóló iránymutatásaiból – ideértve a környezetvédelmi állami támogatásról szóló iránymutatásokat ⁽¹⁾ – származó konkrét rendelkezések sérelme nélkül elvileg az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összeegyeztethetőnek fogadhatja el a támogatható átállási költségek ellensúlyozására nyújtott támogatást, amennyiben az megfelel az alábbi feltételeknek:
- (a) A támogatás célja, hogy egyértelműen meghatározott és elkülönített támogatható átállási költségeket ellensúlyozzon. A támogatás semmiképpen nem haladhatja meg a támogatható átállási költségek összegét.
- (b) A támogatás kifizetésére irányuló rendelkezésekben figyelembe kell venni a verseny későbbi fejleményeit. Az ilyen fejleményeket mennyiségileg kifejezhető tényezőkkel lehet mérni (árak, piaci részesedések, az EFTA-államok által jelzett egyéb releváns tényezők). Mivel a versenyfeltételek változása közvetlenül befolyásolja a támogatható átállási költségek összegét, a kifizetett támogatás összege szükségszerűen függ a verseny valós alakulásától, és az idővel kifizetett támogatás kiszámítása során figyelembe kell venni az érintett tényezők változását, hogy fel lehessen mérni az elért verseny mértékét.
- (c) Az EFTA-államnak éves beszámolót kell küldenie a Hatóságnak, amelyben leírja a villamosenergia-piacán fennálló versenyhelyzet alakulását, és többek között jelzi a releváns, mennyiségileg meghatározható tényezők megfigyelt változásait. Az éves beszámolóban részletesen le kell írni, hogy hogyan számították ki az adott évre figyelembe vett átállási költségeket, és fel kell tüntetni a kifizetett támogatás összegeit.
- (d) A Hatóság kedvezően veszi a vizsgálat során, ha az átállási költségek ellensúlyozására nyújtott támogatás degresszív jellegű; mivel ez hozzájárul ahhoz, hogy az érintett vállalkozás felgyorsítsa a liberalizált villamosenergia-piacra való felkészülést.
- (e) Előre meg kell határozni az egy vállalkozásnak az átállási költségek ellensúlyozására kifizethető támogatás maximális összegét. Ennek során figyelembe kell venni a vállalkozás termelékenységében elérhető javulást.

Szintén egyértelműen meg kell határozni előre az átállási költségek ellensúlyozására nyújtott támogatás kiszámításának és finanszírozásának részletes szabályait és a támogatás nyújtásának maximális időtartamát. A támogatásról szóló értesítésben le kell írni, hogy az átállási költségek kiszámításánál hogyan kell figyelembe venni a b) pontban említett különböző tényezők változásait.

- (f) A támogatások halmozásának elkerülése érdekében az EFTA-államnak előre vállalnia kell, hogy nem fizet megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatást azoknak a vállalkozásoknak, amelyek részesülnek az átállási költségekkel kapcsolatos támogatásból. A Hatóság véleménye szerint a várhatóan nem hosszú életképességű eszközberuházásokhoz kapcsolódó átállási költségek kompenzációja nem könnyíti meg a villamosenergia-ipar átállását a liberalizált piacra, ezért nem alkalmazható rá az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt eltérés.
- (6) Azonban a Hatóság legkomolyabb kétségének az olyan támogatással kapcsolatban ad hangot, amelynek célja a fenti kritériumoknak meg nem felelő vagy olyan átállási költségek ellensúlyozása, amelyek révén a verseny a közös érdekekkel ellentétesen torzulhat az alábbi okokból:
- (a) A támogatás nem kapcsolódik a fenti meghatározásnak megfelelő támogatható átállási költségekhez vagy világosan meghatározott és elkülönített átállási költségekhez, vagy meghaladja a támogatható átállási költségek összegét.

⁽¹⁾ HL L 237., 2001.9.6., 16. o.

- (b) A támogatás célja, hogy részben vagy egészben a 168/1999 határozat hatálybalépése előtti bevételeket biztosítsa, anélkül, hogy szigorúan a verseny bevezetéséből fakadó támogatható átállási költségeket venné figyelembe.
- (c) A támogatás összegét nem igazítják ki az átállási költségek megbecslésekor kialakult eredeti gazdasági és piaci feltételek és az idővel bekövetkezett valós változások közti különbségeknek megfelelően.

21.5. AZ ÁTÁLLÁSI KÖLTSÉGEK ELLENSÚLYOZÁSÁRA NYÚJTOTT TÁMOGATÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK MÓDSZEREI

- (1) Az EFTA-államok szabadon választhatják meg az átállási költségeket ellensúlyozó támogatás finanszírozására általuk legmegfelelőbbnek ítélt módszereket. Azonban a Hatóság a támogatás engedélyezésekor meggyőződik arról, hogy a finanszírozási módszerek nem ellentétes hatásúak-e a 96/92/EK irányelv célkitűzéseivel és a szerződő felek érdekeivel. A szerződő felek érdekei között figyelembe kell venni a fogyasztóvédelmet, az áruk és szolgáltatások szabad mozgását és a versenyt.
- (2) A finanszírozási módszerek nem téríthetik el a külső vállalkozásokat vagy az új szereplőket attól, hogy bizonyos nemzeti vagy regionális piacokon fellépjenek. Az átállási költségek ellensúlyozására nyújtott támogatás ezért nem finanszírozható az EGT-államok között szállított villamos energiára kivetett járulékokból vagy a termelő és a fogyasztó közti távolsághoz kapcsolódó járulékokból.
- (3) A Hatóság azt is biztosítja, hogy az átállási költségek ellensúlyozására nyújtott támogatás finanszírozása során a támogatható és a nem támogatható fogyasztók igazságos bánásmódban részesülnek. Ezért a 21.4. szakasz c) pontjában említett éves jelentésben támogatható és nem támogatható fogyasztók szerint részletesen le kell bontani az átállási költségek ellensúlyozására szánt finanszírozási forrásokat. Amennyiben a nem támogatható fogyasztók a villamosenergia-díj révén közvetlenül részt vesznek az átállási költségek finanszírozásában, ezt egyértelműen jelezni kell. A támogatható és a nem támogatható csoportra kivetett hozzájárulás nem haladhatja meg az adott fogyasztókra eső piaci részesedésnek megfelelő ellensúlyozandó átállási költségek arányát.
- (4) Amennyiben magánvállalkozás gyűjti az átállási költségeket ellensúlyozó támogatási mechanizmusokat finanszírozó pénzeszközöket, az alap vezetőségének ezeket egyértelműen el kell különítenie a vállalkozás rendes forrásaitól. Az ilyen beruházások nem termelhetnek hasznot az azokat irányító vállalkozásnak.

21.6. EGYÉB ÉRTÉKELÉSI TÉNYEZŐK

- (1) Az átállási költségek ellensúlyozására nyújtott állami támogatás vizsgálatakor a Hatóság figyelembe veszi az érintett hálózat összekapcsolódását és a villamosenergia-ágazat szerkezetét is. A kisebb, az EGT többi részével kismértékben összekapcsolt hálózatoknak nyújtott támogatás kevésbé torzíthatja a versenyt.
- (2) Ez az átállási költségekre vonatkozó módszertan nem érinti az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozó régiókban a nemzeti regionális támogatásról szóló iránymutatások⁽¹⁾ alkalmazását. Az EGT-megállapodás 59. cikkének (2) bekezdése szerint amennyiben az állami támogatások szabályainak az átállási költségekre való alkalmazása jogilag vagy ténylegesen akadályozza az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozásokra bízott sajátos feladatok végrehajtását, e szabályoktól el lehet térni, feltéve, hogy a kereskedelmet ez nem befolyásolja olyan mértékben, amely ellentétes a szerződő felek érdekeivel.
- (3) A 168/1999 határozatból következő átállási költségek ellensúlyozására szóló állami támogatásra e módszertanban meghatározott szabályok attól függetlenül alkalmazandók, hogy az érintett vállalkozások állami vagy magántulajdonban vannak-e.”

⁽¹⁾ HL L 111., 1999.4.29. és 18. EGT-kiegészítés. Ezzel összefüggésben lásd az állami támogatásról szóló iránymutatások 25. fejezetét.